

Avløpsdirektivet – Status og konsekvenser. Hva mener VA-bransjen?

Av Einar Melheim

Einar Melheim er direktør ved NORVAR

Innlegg på juleseminaret 8. desember 2003.

I forslaget til avløpsforskrift har SFT i prinsippet foreslått selv bærende krav for de større utslippene, mens de mindre utslippene fortsatt vil måtte søknadsbehandles. Det virker selvmotsigende å legge opp til større ressursforbruk på de mindre utslippene enn på de store. Med selv bærende krav også for mindre utslipp vil man dessuten kunne sikre en minimumskvalitet for disse.

I tettbebyggelser over 10.000 PE langs kysten fra Lindesnes til Grense Jakobselv må renseanleggene oppgraderes i henhold til kravene i EUs avløpsdirektiv innen utgangen av 2006 uten at det foreligger noe forurensningsproblem som må løses. Dette er et nasjonalt og politisk anliggende der staten bør dekke utgiftene.

Selv bærende krav bør inn også for mindre utslipp

Det er mange små kommuner i Norge, og mange har begrenset kapasitet og kompetanse til å vurdere rensekrav og løsninger. Det er derfor viktig å ha et

regelverk som sikrer en minimumskvalitet uavhengig av kapasitet og kompetanse i kommunene. Samtidig må kommunene ha anledning til å kunne stille strengere krav og eventuelt lempeligere krav ut fra lokale forhold.

Selv bærende minimumskrav for de mindre utslippene vil bidra til:

- økt forutsigbarhet om rensekrav
- økt likhet mellom kommunene
- større muligheter for standardisering når det gjelder løsninger og derav lavere kostnader
- mindre ressursbruk til saksbehandling
- enklere kontroll pga. standardkrav

Skjerpede rensekrav og kort frist for deler av kyst-Norge

Mens kommunene på Østlandet og Sørlandet slipper å oppgradere sine renseanlegg inntil det foretas vesentlige endringer ved anlegget, må kommunene langs kysten av Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge oppgradere renseanlegg for tettsteder over 10.000 PE i samsvar med kravene i EUs avløpsdirektiv innen utgangen av 2006.

Disse kommunene har fram til det siste bygget renseanlegg med enkle mekaniske løsninger (silanlegg) basert på krav som statlige myndigheter ga for relativt få år siden. Disse kravene har vært basert på resipienttilstanden og behovet for rensing. Et krav om å oppgradere norske mekaniske renseanlegg til å overholde krav i EUs avløpsdirektiv har derfor lite å gjøre med løsning av forurensningsproblemer. Derfor bør staten gå inn med midler både til teknologiutvikling og bygging. Den foreslåtte gjennomføringsfristen er dessuten for kort i forhold til de oppgaver som kommunene må utføre.

Mange anlegg må bedre fosforfjerningen

Det er foreslått et selv bærende krav til fjerning av fosfor på 90 % ved utslipp til ferskvann og kysten fra svenskegrensa til Lindesnes. De fleste anlegg i disse områdene har også i dag krav til fosforfjerning, men kravene er mer nyanserte. Forslaget vil derfor medføre at et betydelig antall anlegg vil måtte forbedre fosforfjerningen, samtidig som forslaget vil innebære en lemping i kravene for en del store anlegg.

Kommunene får myndighet til å regulere påslipp til avløpsnett

Det er foreslått at kommunene får anledning til regulere påslipp fra virksomheter, men ikke påslipp fra husholdninger. NORVAR mener at kommunene også bør få anledning til å regulere påslipp fra husholdninger. Bakgrunnen for dette er blant annet

behovet for å kunne regulere bruk av kjøkkenavfallskverner, påslipp av stekeoljer, fett, o.l.

Myndighet for påslipp av fotokjemikalier og amalgamholdig avløpsvann er foreslått beholdt hos fylkesmannen slik som i dag. For å få et enhetlig myndighetsansvar for påslipp, bør myndigheten for disse to områdene også legges til kommunene.

Uakseptable krav til prøvetaking og overløpsmåling

Det er foreslått at prøvetaking skal utføres av akkreditert personell og at det skal etableres mengdemåling eller databaserte beregninger for overløp på nettet. NORVAR er enig i at det er viktig med fokus både på ledningsnett og prøvetaking, men mener samtidig at dette kan oppnås på andre og vesentlig rimeligere måter. Kostnadene for disse tiltakene vil bli uforholdsmessig store og vil langt overstige den nytten tiltakene vil ha. Disse kravene bør derfor fjernes eller modereres betydelig.

Krav til avløpsteknikk kompetanse bør inn

Oppheving av tidligere ADK-forskrift og driftsoperatørforskrift i 1999 har ført til mindre fokus på kompetanse for VA-personell. Krav om avløpsteknikk kompetanse for personell til planlegging, bygging og drift av avløpsanlegg bør derfor inn i forskriften. Alternativt bør kommunene gis en klar hjemmel i forskriften til å kunne stille krav til kompetanse. Dette er viktig for å unngå feilinvesteringer og uhensiktsmessig drift.

Forskriftens struktur bør bli klarere

Forslaget til avløpsforskrift kan virke komplisert å få full oversikt over. For å gjøre det enklere for brukerne, bør det utarbeides en enkel oversikt over

forskriftens struktur som viser hvilke kapitler som gjelder for ulike deler av avløpssektoren.

JORDFORSK er en kunnskaps- og forskningsbedrift som satser på faglig bredde og kvalitet.

JORDFORSK har et eget analyselaboratorium, Jordforsk Lab, som er akkreditert for analyser til miljøformål.

JORDFORSK er en del av Miljøalliansen.

Jordforsk

- driver anvendt miljøforskning, utredning og rådgivning knyttet til jord, blant annet innen avløp, avfall, deponier, forurenset grunn og grunnvann.

- Naturbasert renseteknologi for overvann, avløp og sigevann
- Kompostering og utnyttelse av våtorganisk avfall og avløpsslam
- Grunnvannsforsyning og -forurensning
- Forurenset grunn og avfallsdeponier
- Vannbruksplaner
- Planlegging av tiltak i nedbørfelter
- Hydrologi / hydroteknikk
- Miljøvirkninger av landbruk
- Analyser av jord, vann, planter, kompost, jordforbedringsmidler, gjødsel og slam

Jordforsk, Frederik A. Dahls vei 20, 1432 Ås
Tlf.: 64 94 81 00 - Fax: 64 94 81 10
E-post: jordforsk@jordforsk.no
Internett: <http://www.jordforsk.no>

Jordforsk Lab,
Frederik A. Dahls vei 20, 1432 Ås
Tlf.: 64 94 81 18 - Fax: 64 94 81 20

